

Štefanides, Jiří

Dobrodružství s Gitou

Theatralia. 2026, vol. 29, iss. 1, Supplementum, pp. 133-134

ISBN 978-80-280-0843-7 (print); ISBN 978-80-280-0844-4 (online ; pdf)
ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2026-S-33>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83940>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 16. 04. 2026

Version: 20260410

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Dobrodružství s Gitou

Jiří Štefanides

K našemu seznámení vedl jeden náhodný, ale znepokojivý povzdech Jiřího Stýska, zakladatele olomoucké Katedry teorie a dějin dramatických umění: o německojazyčném divadle na Moravě a ve Slezsku toho víme tak málo, že si ani nejsme jisti, kde a kdy existovala německy hrající stálá městská divadla. To byl impulz! Z toho povstala idea pokusit se právě o takový průzkum, což ovšem předpokládalo kolektivní projekt. Vedle Sylvy Pracné (absolventky studia na zmíněné katedře a tehdy už vedoucí divadelního oddělení Slezského zemského muzea v Opavě) jsme oslovili také Margitu Havlíčkovou, tenkrát ještě kurátorku divadelního oddělení Moravského muzea v Brně. Do té doby jsme se nikdy nepotkali, a tudíž jsme se neznali. Pozvání jsem učinil na základě doporučení brněnských kolegů. Gita ovšem s temperamentem sobě vlastním neváhala a účast na podniku velmi nejistém s radostí přijala. Bylo z toho více než deset let intenzivní spolupráce, jejíž průběh nás neustále překvapoval. Třífletý projekt na prozkoumání deseti měst jsme museli prodloužit, abychom se mohli zabývat dalšími osmi, s nimiž se v pramenech nečekaně objevovalo spojení „městské divadlo“. Gita byla z našeho týmu nejzkušenější, ale ani ona neočekávala takové množství dostupných pramenů. Protože jsme všichni měli zkušenost s vysokoškolskou přípravou mladých divadelních historiků, velmi brzy jsme si uvědomili, že soupis pramenů a literatury, které objevíme, bude v tu chvíli možná to nejcennější, co může náš výzkum znamenat právě pro budoucí generaci badatelů – nic menšího, nežli (alespoň pootevřené) dveře k rozvíjení samostatnému výzkumu. Po ukončení projektu se Gita stačila ještě zapojit do budování elektronického divadelního místopisu Moravy a Slezska, který byl součástí našich tehdejších výzkumných záměrů.

Během společné práce jsme si také stále naléhavěji uvědomovali, jak nutný je nový výklad dějin českojazyčného divadla po jeho zasazení do soudobého kontextu divadla německojazyčného. Gita začala organizovat doktorandské studium se zaměřením na německojazyčné divadlo a dnes má několik zdatných následovníků, na něž byla pyšná. Vedla i cvičení, v nichž se studenti mimo jiné učili pracovat s kurentem. Jejím hlavním badatelským zájmem ovšem zůstávala historie brněnského německého divadla. Vedle řady studií asi její nejvýznamnější prací zůstane monografie, která vyšla i německy: *Berufstheater in Brünn 1668–1733* (Masarykova univerzita, 2012). A stále se nevzdávala myšlenky, že bude ve výkladu dějin brněnského divadla 18. století pokračovat.

Nevzdával jsem se ani já víry, že ještě spolu něco dokážeme, zejména když se postupně zbavovala povinností spojených s pedagogickým působením a mohla se více

soustředit na soustavnou práci badatele. Během těch let jsme se třeba několikrát vrátili k problematice d'Elvertových dějin divadla na Moravě a ve Slezsku, které nás znepokojovaly nedostatečnými odkazy do pramenů. A slibovali jsme si, že se někdy pustíme do prověření zdrojů, s nimiž d'Elvert možná pracoval, a že třeba přece jen přijdeme na to, jak to bylo se zřízením prvního městského divadelního sálu v opavském Schmetterhausu někdy kolem roku 1745 či s nejasným otevřením prvního městského divadla v Olomouci v roce 1770. Ještě o prázdninách 2022 jsme si telefonovali a psali, Gita stále perfektně zvládala čtení pramenů psaných kurentem a pomohla mi vyřešit několik nejasností.

Leč naše životy i záměry jsou konečné. Gitě nezapomenu, že se tak ochotně podílela na největším odborném dobrodružství, do kterého jsem se na olomoucké fakultě pustil. Patřil k tomu i její temperament, věčný optimismus a nakažlivý smích.

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.